

Sosnowiec, dnia 17.01.2020

WPS. 0012.1.2020

URZĄD MIEJSKI w SOSNOWCU
BIURO RADY MIEJSKIEJ

Wpłynęło 2020-01-17

L. dz. ...
Podpis ...

Pani
Joanna Jończyk
Przewodnicząca Komisji
Zdrowia, Rodziny i Polityki
Społecznej
Rady Miejskiej w Sosnowcu

17.01.2020
Z up. Prezydenta Miasta
I ZASTĘPCA PREZYDENTA

Zbigniew Byszewski

Szanowne Pani Przewodnicząco,

Wydział Polityki Społecznej w załączeniu przekazuje materiał na posiedzenie Komisji Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej na 23.01.2020r. dotyczący „Oferowane formy pomocy na rzecz mieszkańców dotkniętych problemem bezdomności i uzależnienia od środków psychoaktywnych. Szczegółowe omówienie zasad funkcjonowania i potrzeb placówek.”

Połącznik Prezydenta Miasta Sosnowca
ds. Funduszy Zewnętrznych i Polityki Społecznej
Anna Jedynak

17.01.2020

Anna Jedynak

NACZELNIK
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

mgr Sabina Stanek

Ośrodek Opiekuńczy dla Bezdomnych przy ul. Piotrkowskiej 19 w Sosnowcu działa od 1991 roku. Obecnie jest komórką organizacyjną Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia w Sosnowcu zgodnie ze Statutem Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia zatwierdzonym Uchwałą Rady Miejskiej w Sosnowcu Nr 779/LVII/10 z dnia 25.03.2010 r.

Jest ośrodkiem wsparcia o zasięgu lokalnym, jego działalność finansowana jest z budżetu miasta Sosnowca.

Placówka realizuje zadania obowiązkowe gminy z zakresu pomocy społecznej określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. Nr 64 z 2004 r, poz. 593 z późniejszymi zmianami) związanych z zapewnieniem tymczasowego schronienia osobom i rodzinom jego pozbawionym.

Ośrodek dysponuje 80 miejscami całodobowymi dla mężczyzn i kobiet mieszcących się w budynku głównym i kontenerze mieszkalnym. W przypadku silnych mrozów Ośrodek może przyjąć dodatkowe 6 osób (2 kobiety i 4 mężczyzn). Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z placówki na przełomie ostatnich 5 lat.

Liczba osób korzystających ze schroniska w latach 2015 – 2020

Rok	Liczba korzystających ogółem	w tym	
		Kobiet	Mężczyzn
2015	193	36	157
2016	179	48	131
2017	186	41	145
2018	176	39	137
2019	158	37	121

Zaznaczyć należy, że do 2017 roku w placówce przebywały również dzieci z rodzicami. Od 2018r. w tego typu placówkach nie mogą przebywać dzieci.

Osoby kierowane są do Ośrodka Opiekuńczego, po ustaleniu sytuacji bytowej i życiowej przez pracownika socjalnego. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu wydaje decyzję administracyjną o przyjęciu, określając okres pobytu i odpłatność za pobyt zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

W placówce mogą przebywać osoby będące mieszkańcami miasta, nie mającymi możliwości zapewnienia sobie schronienia we własnym zakresie i spełniające kryteria określone w ustawie o pomocy społecznej.

Na terenie ośrodka obowiązuje regulamin zabraniający spożywania napoi alkoholowych i środków odurzających, nakazujący utrzymywanie czystości osobistej i pomieszczeń, z których korzystają, współpracy w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

Do placówki trafiają osoby, które własnym staraniem nie są w stanie zapewnić sobie mieszkania. Wśród osób przyjmowanych do Ośrodka Opiekuńczego dla Bezdomnych są osoby po opuszczeniu zakładu karnego, wymeldowane z mieszkania podczas ich nieobecności przez rodzinę lub właściciela. Z pomocy Ośrodka korzystają także osoby samotne i starsze oczekujące na umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej. Do ośrodka trafiają osoby, które zostały eksmitowane na bruk za zadłużenia w opłatach mieszkaniowych, osoby nie mające stałego miejsca pobytu. Coraz częściej do placówki trafiają osoby zaburzone lub z rozpoznaną chorobą psychiczną. W ostatnim czasie odnotowano zwiększoną liczbę osób wymagających opieki innych.

Osoby przyjmowane do ośrodka najczęściej mają problemy z alkoholem, utrzymaniem czystości osobistej i pomieszczeń w których przebywają, trudno im się przystosować do obowiązujących zasad w ośrodku, są to osoby nie ubezpieczone, nie pracujące zawodowo, często bez wykształcenia zawodowego, nie mające uprawnień do świadczeń emerytalno – rentowych. Osoby te cechuje brak zdyscyplinowania, przewidywania następstw swoich decyzji, brak odpowiedzialności, życie z dnia na dzień, nie mają wyuczonego nawyku do pracy, utrzymania czystości. Wszelkie próby ingerowania w ich styl życia w większości przypadków prowadzą do konfliktów.

Powodami opuszczenia schroniska były:

Rok	Liczba opuszczających	Do mieszkań z MZZL	Do DPS i innych placówek	Rezygnacja wygaśnięcie decyzji	Skreśleni z listy mieszkańców za alkohol	Skreśleni z listy mieszkańców za nieobecności	Inne
2015	131	23	11	13	42	28	14
2016	120	24	16	6	31	34	9
2017	122	15	14	10	29	39	15
2018	105	11	14	12	25	32	11
2019	103	14	16	8	35	26	4

Każda osoba skreślona z listy mieszkańców z powodu nadużywania alkoholu ma prawo do powrotu do placówki pod warunkiem ukończenia leczenia odwykowego zamkniętego. W tym celu psycholog wraz z opiekunem prowadzącym motywuje taką osobę do podjęcia leczenia, informują o sposobie załatwienia leczenia odwykowego, za zgodą zainteresowanego ustala termin i miejsce

leczenia. Każda osoba przyjmowana do Ośrodka, która ma problem z alkoholem jest motywowana i informowana o możliwości podjęcia terapii odwykowej w Poradni Odwykowej, Klubach Abstynenta, grupach AA.

Zgodnie z przepisami kontraktem socjalnym objęci są wszyscy mieszkańcy starający się o pobyt w placówce. Kontrakt socjalny zawiera pracownik socjalny z MOPS w Sosnowcu kierujący osobę do Ośrodka.

W placówce z osobą nowo przyjęto przeprowadza się diagnozę społeczną ustalając w niej plan pomocy wyjścia z bezdomności. Diagnoza aktualizowana jest momencie zmiany sytuacji życiowej podopiecznego.

W trakcie pobytu w Ośrodku osoby bezdomne muszą dążyć do uregulowania swojej sytuacji życiowej. W tym celu mogą współpracować z personelem Ośrodka w zakresie:

1. Uzyskania lokalu mieszkalnego z zasobów gminy, wynajęcia go u osób prywatnych, lub podjęcia starań w zakresie możliwości zamieszkania z najbliższą rodziną. Podjęcia kroków w celu uregulowania spraw majątkowych.
2. Zarejestrowania w Powiatowym Urzędzie Pracy, poszukiwania pracy lub podejmowania kursów zawodowych w celu przekwalifikowania i aktywizacji zawodowej, przygotowania do rozmów z pracodawcami, nauki sporządzania listów motywacyjnych, podań, życiorysów (KIS, program aktywizacji zawodowej MOPS).
3. Ustalania uprawnień do świadczeń emerytalno – rentowych, ustalania stopnia niepełnosprawności przez lekarzy orzeczników ZUS oraz Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.
4. Podjęcia i kontynuowania leczenia zgodnie z zaleceniami lekarskimi.
5. Podjęcia prób integracji z najbliższą rodziną, poprzez rozmowy, mediacje rodzinne, w celu rozważenia i rozeznania możliwości powrotu.
6. Uregulowania spraw osobistych oraz załatwiania formalności i ustalaniu uprawnień, pomoc w uzyskaniu przysługujących świadczeń, ulg i zwolnień.
7. Podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego, uczestnictwa w mitingach, grupach wsparcia i grupach samopomocowych, terapii indywidualnej i grupowej.
8. Pomocy i poradnictwa w ustalaniu sytuacji w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez urzędy i instytucje, w postępowaniach karnych i cywilnych prowadzonych przez sądy i prokuratury.

Ponadto personel Ośrodka prowadzi pracę socjalną poprzez:

- 1) Motywowanie i podtrzymywanie inicjatyw osób bezdomnych zmieniających do poprawy własnej sytuacji życiowej.
- 2) Wspólne z osobą bezdomną dokonywanie prób weryfikowania poglądów dotyczących swojej sytuacji, rynku pracy, pomocy państwa, poprzez odrzucenie postawy biernej i roszczeniowej, wzbudzanie postawy aktywnej, rozwojowej.
- 3) Doskonalenie procesów komunikowania się, dokonywanie obiektywnej samooceny zachowania, wyglądu, możliwości i umiejętności trafnego oceniania sytuacji.
- 4) Doskonalenie umiejętności planowania, podejmowania decyzji, szukania informacji, rozumienia własnego postępowania.
- 5) Naukę autoprezentacji przez eliminowanie zachowań wycofujących, bierności..
- 6) Informowanie w zakresie działalności różnych instytucji i urzędów.

W systemie pomocy dla osób bezdomnych poza zapewnieniem schroniska niezwykle ważne są także placówki świadczące inne usługi takie jak:

- stołówki środowiskowe,
- ogrzewalnia,
- łaźnia

Łaźnia mieści się w kontenerze całorocznym, dostosowanym i zaadoptowanym do jej potrzeb w Sosnowcu przy ul. Piotrkowskiej 17. Z Łaźni mogą skorzystać osoby zdolne do samoobsługi (zdolne do samodzielnego wykonywania czynności higienicznych). Osoby te zobowiązane są posiadać skierowanie od pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu. Z Łaźni mogą korzystać także osoby nieletnie pozostające pod opieką rodziców lub opiekunów prawnych. Z Łaźni Miejskiej korzystają osoby bezdomne (mężczyźni i kobiety), zaniebane, niemające możliwości we własnym zakresie zadbania o higienę osobistą.

Głównym celem działalności Łaźni jest zapewnienie możliwości kąpieli i dokonania innych czynności związanych z utrzymaniem higieny osobistej. Łaźnia funkcjonuje od poniedziałku do środy w godzinach od 11.00 do 15.00 i od czwartku do piątku w godzinach od 15.00 do 19.00. Korzystanie z łaźni jest nieodpłatne. Ponadto ważnym celem funkcjonowania Łaźni jest motywowanie do podjęcia abstynencji i leczenia odwykowego osób korzystających z usług.

W 2019 roku z Łaźni skorzystało 134 osób, w tym 26 kobiet. Łaźnię udostępniono 703 razy.

Funkcjonowanie Łaźni w 2019 r.:

- udostępniona kabina z natryskiem (ciepła i zimna woda).
- zaspokojenie potrzeb fizjologicznych.
- zaopatrzenie w podstawowe środki higieny osobistej (mydło, szampon, ręcznik, papier toaletowy, maszynka do golenia).

W ramach możliwości osoba korzystająca z Łaźni może otrzymać odzież używaną.

Ogrzewalnia mieści się w kontenerze całorocznym, dostosowanym i zaadaptowanym do jej potrzeb w Sosnowcu przy ul. Piotrkowskiej 23.

Z Ogrzewalni w latach 2016 – 2019 skorzystała następująca liczba osób, która została przedstawiona w poniższej tabeli:

Rok	Liczba osób ogółem	Liczba kobiet
2016	194	16
2017	183	17
2018	177	16
2019	166	14

Osobodni w roku 2019 ogółem wyniosły 2949. Są to przede wszystkim mężczyźni z nieregulowaną sytuacją mieszkaniową, długotrwale bezrobotne, w przeszłości pozostające w konflikcie z prawem. Głównym problemem tych osób jest nadużywanie alkoholu. Osoby te nie mogą też liczyć na pomoc i wsparcie najbliższej rodziny.

Głównym celem działalności Ogrzewalni jest zapewnienie bezdomnym możliwości przebywania w okresie jesienno-zimowym w godzinach od 18.00 do 7.00 dnia następnego.

Pobyt w Ogrzewalni jest bezpłatny.

Wobec osób przebywających w Ogrzewalni podejmowane są działania mobilizujące i zachęcające do zmiany trybu życia.

W 2019r podjęto działania takie jak:

1. Działania osłonowe w zakresie zabezpieczenia podstawowych warunków przenocowania osób bezdomnych w okresie niekorzystnych warunków atmosferycznych:

- zabezpieczenie noclegu (miejsce do przenocowania i ogrzania się);
- zaopatrzenie w ramach posiadanych możliwości w odzież zimową (odzież używana pochodząca z darów);
- zabezpieczenie podstawowych środków higieny osobistej;

- zabezpieczenie podstawowych środków opatrunkowych;
- zabezpieczenie możliwości zaspokojenia potrzeb fizjologicznych.

2. Działania informujące:

- informowanie o możliwości skorzystania z pomocy oferowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu, ośrodki wsparcia (Ośrodek Opiekuńczy dla Bezdomnych, Noclegownia Caritas, stołówki środowiskowe, organizacje pozarządowe);
- rozmowy motywujące osoby przebywające w Ogrzewalni do zmiany dotychczasowego trybu życia.
- wskazywanie potrzeby uregulowania sytuacji zawodowej (rejestracja w Powiatowym Urzędzie Pracy, kontakt z doradcą zawodowym);
- informowanie o uzyskaniu ubezpieczenia zdrowotnego w celu kontynuowania leczenia i uzyskania pomocy medycznej
- motywowanie do podjęcia abstynencji i leczenia odwykowego.

3. Oddziaływania interwencyjne:

- współpraca z Policją w przypadkach agresywnego zachowania osób korzystających z Ogrzewalni
- współpraca z placówkami Służby Zdrowia w celu zapewnienie specjalistycznej pomocy medycznej w przypadku osób o złym stanie zdrowia.

Stołówka Środowiskowa mieści się w Sosnowcu przy ul. Szymanowskiego 5a oraz przy Placu Kościuszki 5.

Liczba wydanych gorących posiłków w roku 2019 w poszczególnych stołówkach wynosiła

Rok	Stołówka ul. Szymanowskiego 5a	Stołówka Pl. Kościuszki 5	Razem	Wigilia miejska (spotkanie oplatkowe)
2019	71	203	274	350

DYREKTOR
CENTRUM USŁUG SOCJALNYCH
I WSPARCIA W SOSNOWCU
mgr Leszek Palis

Miasto na rok 2019 w ramach otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych ogłosiło 2 konkursy:

1. Prowadzenie na terenie Gminy Sosnowiec noclegowni dla bezdomnych mężczyzn z terenu Miasta Sosnowca.
2. Zapewnienie na terenie Gminy Sosnowiec schronienia z usługami opiekuńczymi dla osób bezdomnych z terenu Miasta Sosnowca.

Zadania te są realizowane przez Caritas Diecezji Sosnowieckiej.

Zadanie pod nazwą **„Prowadzenie na terenie Gminy Sosnowiec noclegowni dla bezdomnych mężczyzn z terenu Miasta Sosnowca”** realizowane jest w mieście od 2014 roku. Do roku 2018 przekazana dotacja wynosiła 185 000 zł, natomiast od roku 2019 kwota dotacji została zwiększona do 205 000 zł.

Od stycznia 2020 roku realizowane jest zadanie pod nazwą **„Zapewnienie na terenie Gminy Sosnowiec schronienia z usługami opiekuńczymi dla osób bezdomnych z terenu Miasta Sosnowca”**. Kwota przyznanej dotacji na realizowanie zadania to 150 000 zł. W przeliczeniu na jednego mieszkańca koszt utrzymania w schronisku wynosi 85 zł. Zgodnie z ogłoszonym konkursem schronisko zapewnia 5 miejsc noclegowych dla bezdomnych mieszkańców Sosnowca. Schronisko zapewnia miejsca noclegowe we wszystkie dni kalendarzowe miesiąca w cyklu 24 godzinnym. W lokalu będącym w dyspozycji Caritas mieszczącym się w Dąbrowie Górniczej – Ząbkowicach. osoby bezdomne, znajdujące się w trudnej sytuacji rodzinnej i materialnej warunkującą skorzystanie ze schronienia. Caritas zobowiązany jest do całodobowego udzielania schronienia osobom bezdomnym, skierowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu.

16 stycznia 2020 r. odbyło się uroczyste poświęcenie miejsc z usługami opiekuńczymi w Schronisku dla Bezdomnych Caritas Diecezji Sosnowieckiej w Dąbrowie Górniczej - Ząbkowicach. Poświęcenia dokonał Ksiądz Biskup Grzegorz Kaszak, Ordynariusz Diecezji Sosnowieckiej.

W odpowiedzi na zmiany ustawy o Pomocy Społecznej oraz zapotrzebowania środowiska lokalnego od stycznia 2020 roku schronisko otwarło 15 miejsc z usługami opiekuńczymi. 10 miejsc przeznaczonych dla mieszkańców Dąbrowy Górniczej natomiast 5 dla osób z terenu Sosnowca.

Zaznaczyć należy, że na umieszczenie w placówce oczekują już 2 osoby.

NACZELNIK
„DZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ”

mgr Sabina Stanek